

sed *lineamenta* Petro agnoscibilia seruantur, Tertullianus ait: sed lumen hoc effusum in faciem illius modo incomprehensibilis afflat illi quemdam decorem, nitoremque ita vividam, micantem, & ignitum, ut alius a se videatur; non secus ac objecta, quæ hic videmus, quin colore, figuramque mutant, novum accipiunt decorem, cum aliquis propius accedit. Consideratis ne unquam crystallum perpolitam, & levigatam, solis radiis expositam, & intime lumine ejusdem penetratam? Eadem sane est, quæ prius; sed nihilominus multum discriminis intercedit. Obscure erat, nitens est; oculos nonnisi infirma luce perfringebat, illos rapit; color ejus intermortuus videbatur, coruscant, quocumque radios emittit; non est ultra crystallus eravis, & materialis, sedus est. Quis videre posset quod felici eo momento viderent Apostoli? quis percipere posset voluptatem, & gaudium, quo animæ illorum cumulata fuerunt a suavitium aspectum hunc? Evangelista ait, quod resplenduit *factus* sicut Sol. Non significat, faciem ejus non fuisse nitidiorum sole; sed solem affumit in exemplum, & imaginem lucis, quam non poterat facis exprimeret. *Idem.*

Glória quæ Saluator ostendit in Thabor, vis et ad miratio illius quam præparat in Calo cœlestis suis.

Colloquium Moyse, & Elie in Transfiguratione Domini.

Ex hoc mysterio discimus quid faciendum sit nobis, ut ad periculum iudicium perveniamus.

tit fidelibus imitatoribus suis, tanta est, ut S. Petrus, qui leve illius speciem acceperat, in existim. reparatur, omninaque oblivioni tradere, eadem perferitur. *P. Novet in meditatione pro secunda Quadragesima Dominica.*

Similitudo, quam aliquando habitori sumus cum glorioso corpore Salvatoris, quemadmodum testatur Apostolus, efficere debet, ut crucem quaramus, & diligamus; quandoquidem cruci, & mortificationis promissa est. Nam ideo Saluator in hoc Transfigurationis Myfterio cum Moyse, & Elia de cruce, & morte sua collocutus est. Nemo crederet, austeritates, quæ corporibus deformatis tantum inserviunt, fuisse gloriose Transfigurationis; & immortalis pulcritudinis ejus principium; sed verum nihilominus est, corpora nostra aliquando eo gloriosiora futura, quo magis super terram aliquando fuerint macie propter austeritates tabidiora. Nam beata hæc corpora ex tumulis suis prodeuntia prodibunt amicta his glorie prerogatis, quæ affabant illis agilitatem, impassibilitatem, subtilitatem, & formam egregiam cui nihil in Cælo, vel in terris par erit, vel secundum, propter sensum mortificationem, jejunii austeritatem, lacrimas, quas effuderunt, sanguinem, qui ex illorum venâ exhaustus fuit, plagas, quas receperunt, ac tandem quiddam palli fuerunt sequentes JESUM CHRISTUM, & crucem suam deferentes. *Idem.*

Transfiguratio figura est magnificentie regni, & personæ JESU CHRISTI nos ad sequelam suam invitantis. Facies ejus Solis instar coruscans representat incomparabilem suam divinitatis fulgorem; vestis illius albaeque velut nix, designat qualitates gloriosas corporis, & anime ejusdem, quæ superant omnem ornatum, omneque pulcritudinem præstantissimarum quarumcumque creaturarum. Elias, & Moyse, qui apparuerunt in Monte, ostendunt illius potestatem super vivos, & mortuos; colloquium quod cum illis habet, manifestum argumentum est excessus amoris sui erga nos, & suavitatis conversationis suæ, Mons Thabor Empyreum denotat Cælum, glorie suæ theatrum necnon sublimitatem legis Evangelicæ ad quam nos vocat, Nubes lucida, quæ obumbratur Apostoli, figura est laminis glorie, & status tranquillæ beatitudinis. Extrasit S. Petri ostendit incomprehensibile gaudium status hujus beati, & felicitatem possessionem illum. Denique vox et nube egredia testatur voluptatem, quæ Pater Æternus sibi complacet in dilecto filio suo, auctoritatem, quam tribuit illi rogandi novam legem, & desiderium, quo cupit illum audiri, atque recipi. Post hæc quid aliud accipere caput adeo gloriosum? Quis merito scandalum accipere valeat a cruce, quæ tantum illi peperit gloriam? Quis beatum se non putet, si perceptus fuerit in ejus militia, & in partem accesserit laborum ejus, particeps futurus coronæ ejusdem, & honoris triumphi ipsius? *Idem.*

O magna, & potens illecebra ad alacritatem, ardentemque amplectendum, quidquid acerbissimum esse in Christiana Religione, meditari statum hunc, & suavitatem hoc spectaculum! Tunc evanescit, quidquid crucem nobis figit in obediendis muneribus nostris, tunc dissipantur asperæ difficultates, quæ nos in via virtutis remorantur; tunc horribiles penitentiae imagines, tunc objecta omnia, quæ caudabatur ad ignaviam nostram probrabant, sensim evanescent, ut excitemur ad boni praxim, & mali fugam per mercedis expectationem. Jucunda, atque urens consideratio, quæ in nobis eadem facere debet impressionem, quam in tot insignibus sanctitate viris esse; etiam nonne eundem habemus Deum, quem illi verbi sui fidei suorum? Nonne eandem spem animo nostro fovemus? Nonne eadem iustitiæ corona ab æquissimo Iudice retribuetur? *Ex sermone moralibus sermone de hoc Myfterio.*

Excita, Domine, spem nostram ostendens nobis in te tamquam capite nostro emanationem immensam hujus ponderis glorie, quod manet fidelis membra tua, in antecedens detegens nobis quid futurus sit Dei Filius in Cælo, ubi omnes effectus adoptionis suæ fuerint in illo adimpleti. Vis etiam nostram inflammare caritatem nobis ostendens quæ gloria temetipsum privaveris tandem propter salutem nostram: quam vim tibi intuleris, ut efficeris adorabile corpus tuum aptum sustinendo, ut fieri possit in cruce victima pro peccatis nostris. Denique Pater tuus voluit te dare magistrum Ecclesiæ suæ coram Moyse, Elia, & Apostolis, & nobis ostendere te a nobis audiendum etiam in Lege, in Prophetis, & in Pastoribus; tu quippe supereminens es lex nostra, Propheta noster, Apostolus, Episcopus, & summus Pastor animarum nostrarum. Igitur adoro te in hoc Myfterio tamquam Regem glorie; tibi gratias ago quia dignatus es tandi perferre privationem glorie hujus in corpore tuo, quæ est veluti principium passionum, humilitationum, & adorabilis mortis tuæ. Fac Domine Saluator mi per gratiam tuam, ut asequar Spiritum hujus Myfterii, ut utar omnibus cogitationibus quas dedisti mihi; & respondeam iis omnibus quocumque petieris a me; ut fides mea novam ibi vim inveniatur, ut incipiam indefinenter appetere perfectam adoptionem Filiorum Dei, & non contentam spem meam in hujus terræ bonis: ut gloria tua privata, & hic humilitationis, & passionum amor mihi per-

Cur Saluator colloquatur cum Moyse, & Elia de passione & morte sua.

Quid nobis repræsentent Transfigurationis mysterium.

Sensus quos in nobis excitare debet suavis aspectus hujus spectaculi.

Filii Dei consilia in Transfiguratione sua, & quomodo illis respondere debeamus.

perfuadeant, terram non esse locum glorie, & dignitatis Homini Christiano; sed hunc locum esse, ubi emere mereri debet, æquo, ac libenti animo abstinens a vitæ hujus delicis, ac bonis, quæ prohibere possunt, non perfectionem, quam Deus ab illo expectat, asequatur. *Liber inscriptus, Christiano Oratore. De Transfigurationis Myfterio.*

Dei Filius se transfiguravit, inquit Evangelium, & explicat nobis modum hujus Transfigurationis, cum addit, *Et resplendit facies ejus sicut Sol.* Semper idem fuit corpus, & eadem facies sine ulla mutatione formæ, figuræ, lineamentorum; quoniam Petrus agnovit illum; sed vultus, & totum ejus corpus resulsit supernaturali claritate, quæ solis nitorem referebat, & quæ seles effundebat in vestes ejus, quæ tanta luce perfuse sunt, ut nive candidiores viderentur. *Vestimenta ejus facta sunt splendida, & candida nixi velut nix.* Animadvertite igitur: vestium claritas a corporis claritate procedit. Hæc autem ab anime luce, & hæc tamquam ex fonte, a divinitate, quæ arte illi adhezerebat. Hæc egregia Sancti Ephrem notatio. *Vestimenta sua ostendit alba instar lincis, quia ex suo corpore ejus gloria sua divinitatis scaturiebat.* (Marci 9.) Divinitas sua extrinsecus emittit per lumen corporis sui, tamquam per signum sensibile, quod eam tradidit cognoscendum: ita ut sons, & origo glorie Transfigurationis Salvatoris, sit divinitas ejus, quæ plenitudinem omnem possidebat per unionem hypostaticam: Opus erat ut inde emanaret in animam exundatio infinita lætitiæ, & in corpus ejus glorie rediens divino huic statui congrua. Utrumque prohibuit, tempore vitæ suæ per admirabilem potentiam suæ effugit, ad nostræ salutis opus perficiendum. In Thabor ut sese transfiguraret non operatus est ille recens Miraculorum; cessavit solum a miraculo efficiendo, cessans mirare gloriæ, quæ in animam, & corpus suum erat emanatura prodeus a divinitate conjuncta, quæ illius causa est, & origo. *Maimbourg, sermone pro secunda Quadragesima Dominica.*

Si ex me queris, cur Saluator noluerit semper videri in oculis hominum, qualis erat, causa fuit, S. Paulus inquit, (1. ad Cor. 2.) quia Judæi illi nequaquam crucifixissent, si illum Dominum, & Regem glorie cognovissent. Igitur miraculum operatur Saluator, ut divinitatis suæ teget fulgorem; & ut videatur merus homo ad ill, ut a Judæis capi valeat, & cruci suffigi; quod nobis significat impositam necessitatem, quatenus Christianis, t. celandi hominum oculis locos, quibus maxime commendamus; d. non erubescendi, si tales videmur quales sumus, & denique cum alacritate, & gaudio querendi opprobria, & contumelias. Sed nos summa cura infirmiore partem, quæ in nobis est, ipsi studemus abscondere: quia intemur Salvatorem, qui in toto vitæ suæ mortalis curriculo semper suam præstitit humanitatem, & nonnisi tamquam faber lignarum audit, quamvis Dei Filius esset. Quæ cura, exempli gratia, non querit fortunatus homo tegere fordes generis sui: mulier hæc abscondere aliorum oculis labem aliquid vultus sui? Quilibet refugit talis videri, qualis est, & qualis non est, appetit videri. Omnes solliciti sunt, ut fucum, & colorem alliant infortuniis, & iis, quæ adversa incidunt sibi, & dicere possimus in mundo minore fucum vultibus, quam conditionibus allini. *Abbas de Monmorleu sermone pro secunda Quadragesima Dominica.*

Tota Christiana fides innititur Confessione S. Petri, cum Apostoli a Mundi Salvatore Magistro suo interrogati, quid illi de se cogitarent, & quid de se ipso sentirent; S. Petrus veluti Caput omnium nomine respondit: *Tu es Christus Filius Dei vivi,* (Matth. 16.) quibus verbis confessus est humanitatem, & divinitatem illius in una, eademque persona conjunctas. Oculi ejus hominem dumtaxat videbant, & fides Deum credebant. Confessio utrumque permittit, dicens illum Deum simul & hominem: hominem quidem per nomen Christi, Deum vero per nomen Filii Dei, & duo hæc simul connectens his verbis. *Tu es personam designantibus, quæ duas hæc naturas humanam simul & divinam conficiat.* Saluator hæc fidei confessionem confirmaturus, quam fidelium omnium totiusque Ecclesiæ nomine S. Petrus protulerat, ostendere voluit in humanitate sua gloriam absconditæ divinitatis, & in humilitate hominis, qualis videbatur, magnitudinem, & majestatem Dei, qui latebat. Hanc autem prodidit in Transfiguratione sua per claritatem, quæ ex invisibili divinitate emanabat in humanitatem visibilem, & per vocem, quæ ex nube audiva est: *Hic est Filius meus dilectus, Vox Patris æterni confirmantis, & comprobantis confessionem Sancti Petri de Messia divinitate.* Ita in Thabor per visum, audivumque recipimus certitudinem, & confirmationem articuli fundamentalis fidei nostræ, unionem Dei & hominis in JESU CHRISTI persona: quandoquidem Apostoli audierunt vocem Dei confirmantis hunc hominem esse Filium suum, & viderunt gloriam Dei in illius facie transfigurata. *Speulantores facti illius magnitudinis, (1. Petri 1.) quemadmodum dicebat Sanctus Petrus de visione hæc verba faciens. Moliner sermone pro secunda Quadragesima Dominica.*

Dei Filius Una ex potissimis rationibus propter quas Saluator vi-

deri voluit gloriosus in Transfiguratione sua, hæc sane fuit, dignitas ut praverteret, & auferret scandalum crucis, & passionis suæ. Etenim videre latronum supplicio damnatum illum, qui haberi cupiebatur pro Filio Dei; videre turpi supplicio crucis affici illum, qui vitam pollicebatur; videre cruciifixum illum, qui sectatoribus suis gloriam proponebat; hanc proculdubio esse poterat scandalum occasio non populo manifestationem praverteret turbam, & imminuat glorificationem, quæ fuboriri posset ex morte ipsius, ostendens illis gloriam hanc ex iplo tamquam fonte effluere, & ejusdem propriam esse, & hanc humiliationem illi esse voluntariam, & alteram quidem ab illius natura, alteram vero ab illius caritate proficisci. Transfiguratus est, S. Leo inquit, *ut de cordibus discipulorum crucis scandalum tolleret.*

Si consideraverimus in hac transfiguratione, in qua Saluator glorie suæ radiam aperit nobis, ipsum colloqui de ignominia passionis suæ, & de modo quo ex mundo habiturus erat; inde magnam hauriemus veritatem, quam Apostolus nobis tradidit tamquam maxime necessariam dogmata, quod Christianis omnibus relinqueret: *Si comparaveris me & glorificaveris.* (ad Rom. 8.) Ad hoc ut similes glorie glorificato Dei Filio, nos fieri debere similes et in statu Crucifixi; & veram rationem communicandi glorie suæ esse, participes fieri passionum ipsius. JESU CHRISTUM, quatenus Deus, omnem certe habebat glorie thesaurum, quæ illi debebatur jure divinæ filiationis; & nihilominus maximum omnium miraculorum suorum operatus est suspendens usum, & effectum glorie suæ, ut posset illam mereri toto tempore vitæ suæ, & mortis per infinitos cruciatibus. Nobis vero non solum non debetur gloria, sed meriti sumus illius iacturam facere, & in æternam eadem privati propter peccata nostra. Quapropter nunquam eadem frui possumus, nisi postquam passi fuerimus, quemadmodum vitam non habemus nisi ut gloriam mereamur, & hanc mereri non possumus nisi subierimus: ideoque crucis, pœnæ, passionis pro hac vita sunt, consolationes vero, suavitates, gloria, & voluptates pro altera. *Maimbourg sermone pro secunda Quadragesima Dominica.*

Dei Filius possedit gloriam ad quam creatus sumus sub integumento plurium parabolarum, & similitudinum, & nobis ejusdem nobiliore adstruit ideam, quam declaravit fore ut justis sicut sol in Regno Patris eorum. (Matth. 13.) Ad hæc discipulis suis sponderat, aliquos ex eis futuros esse testes intra breve temporis spatium felicitatis, quam sape illis promiserat, & illos ante obitum gustaturos esse ipsum in gloria regni sui. *Sunt debiti stantibus, qui non gustabant mortem, donec viderent filium hominis venientem in regno suo.* (Matth. 16.) En denique post figuras, promissiones, similitudines, & lectiones hujus beatitudinis, propter quam creati sumus, & post promissionem, quam dedit Apostolis suis, futurum, ut hanc illis in propria pertona ostenderet: illum esse respicit ostendit, faciens ex eis testes Transfigurationis suæ, in qua illis ob oculos subjicit summum bonum nostram, finem propter quem creati sumus, causam adventus ejus in mundum, scopum laborum suorum, & fructum Crucis, in qua crudelem subit mortem, ut nobis beatam hanc, & immortalem vitam compararet. *Moliner sermone pro Sabbato post primam Quadragesima Dominica.*

Myfterio non vacat, donec Saluator in Thabor transfiguratur, loqui de passione sua, & de modo, quo de hoc mundo abiturus est, & vitæ suæ finem futurum. Hinc Saluator hominum, de loco glorie suæ respicit locum supplicii tui; & de curru triumphi tui volvis cotum ad Theatrum opprobriorum tuorum, quod est Calvarius. Heu quam longe distans a spiritu tuo, nos qui ad gloriam anhelimus, quin cogitemus crucem esse viam, quæ illuc adducit; & simul ac nobis aliquid illius radii ostendis, significas etiam, quo pretio comparetur, & quomodo fit promerenda. Sed nonne hoc, o fideles, magnum admirationis argumentum videre, ubi Dei Filius agit cum Moyse, & Elia de cruce sua, discipulos quin audiant hunc sermonem, somno indulgere? *gravati erant somno.* (Luc. 9.) inquit Evangelista, & Petrum qui expergiscit, cogitare tantum de statuenda mansione sua ibi, ubi reperit requiem suam: *Bonum est nos hic esse?* Cur Dei verbum nos moveat, & clamet; cum lex, cum Evangelium, cum Salvatoris exemplum prædicent nobis, opus esse, ut sumus JESU CHRISTO conformes patienti, mox futuri similes JESU CHRISTO glorioso, omnia hæc monita nos somno captos inveniant, & si vigilamus, hoc non sit ut lectionem hanc adimpleamus, sed ut omnem industriam exerceamus inventuri mansionem, ubi tranquille vivere valeamus. *Idem.*

Princeps Apostolorum statueret voluit sedem suam in Thabor, quia illeclus iis, quæ ibi videbat, reram ceterarum erat oblitus; quod passim illis accidit, qui objecto aliquo capti, quod unice diligunt, si ad ejus possessionem perveniunt facile omnia tradunt oblivioni. Verum si Evangelista mox testatur, S. Petrum nescisse, quid diceret, mirum esse non debet: hæc enim ignorantia, ut plurimum exita-

Hoc myfterio doceamus gloriam, quam speramus esse mercedem post mortem, quæ sit modum illius promerendi.

Dei Filius palam ostendit gloriæ, quam toties promiserat, & sub tot symbolis Apostolis suis.

Cur Dei Filius in hoc glorie suæ locum locutus de passione sua, & quæ pauci illi sint, qui intelligunt quid loqui nos doceat.

De exitu S. Petri ad imitationem Salvatoris transfigurati.

concomitur, videlicet, quemadmodum explicat quidam Pater, nefcibat, quid diceret de hac extasi; quibus enim vobis uti potuisset, ut ea, quae videbat repraesentaret? Quomobrem non habens, quod melius diceret, praegaudio exultans, exclamavit: Bonus est nos hic esse; factamur tria Tabernacula, ut ibi permanentem sedem constituamus. Excessus amoris sui eliciebat ex ore eius haec verba, quin sciret, quid diceret; ita illectus erat ejus spectaculo suavitatis, ut nihil praetera quaereret. Non cogitabat amplius JESUM CHRISTUM esse mortuum, quod ipse illis paulo ante dixerat; non satis gloriosum esse in monte permanere cum Moysse, & Elia, quandoquidem ascensus erat in Caelum cum innumerabili justorum multitudine; & tandem nondum accessisset tempus mercedis, sed praesii. P. De Itege de sermone pro secunda Quadragesima Dominica.

Duo sunt proflus opposita Myseria, Transfiguratio, & Passio Domini nostri; sed ubi utrumque simul comparatur, majorem vicium lucem, atque nitorem recipiunt, ut majori habeantur in pretio. Animadvertite igitur oppositionem, admirabilemque utriusque status contrarietatem. In Transfiguratione Filius Dei est gloria redimitus; splendor animae suae resurgit in ejus facie & manat usque in vestes ejus cum incredibili pompa. In Passione totus videtur nudus, deformatus, crucentatus. Agnosci minime potest. Desumeretur pro misero derelicto, lepra, & ulceribus taefcente; obiecto contemptus, & opprobrii hominum, ut loquitur Propheta. (Isaia 53.) In Thabor Deus Pater fatetur JESUM esse dilectum Filium suum, in quo bene complaceat sibi: in Calvario Filius queritur se derelictum a Patre, cum clamoribus, ac gemitibus, qui cient misericordiam. In Thabor colitur a duobus praclarissimis Judaeorum Prophetis; die vero obitus sui inter duos latrones suffusus cruci sit spectatorum ludibrium. In Transfiguratione Discipuli ejus ita gloriae ipsius visione letantur, ut nolent unquam ab illo avertere, neque a loco tot delicis affluente secedere; sed in terroribus mortis suae ignave ab illo recedunt, & eum derelinquunt. Quae oppositio! Tamen divinae Saluatoris in adeo dispari statu, semper es simillimus tibi, semper sanctus es, semper humilis, semper beneficus; te non extollis in gloria; non despondes animum in contemptu: fac, ut hunc fructum colligam ex hoc Myserio, in quo magis te glorificatur video, te magis humilitatem admiror... Videte anima mea, quomodo ille nunc para in luce resurgit? hic gloriae nitor illi ingentibus erat; ut eo sefulgeat privaret, quodam veluti miraculo opus fuit; sed cur tandem se illo privavit? Ut videlicet propter amorem tui pateretur. Si Judaei illum hoc in statu vidissent, nunquam sane Deum gloriae, quod scerent, crucifixissent. Considera igitur, quid accipiat, & quid propter tui amorem relinquat. Miracula operatur, ut pati possit; & velles ipsum miracula operari, ut te de poenis, & cruciatibus tuis educeret &c. P. Hainwicus, Meditatione pro secunda Quadragesima Dominica.

Dum hoc impleverit Myserium, & per corpus Filii Dei eluceret aliquis radius gloriae animae suae, repente ad latera illius apparuerunt insignes Prophetae duo Moyses, & Elias, cum quibus loquebatur de mortis genere, quo eventum numero erat excessurus. O Deus, quis sermo? nunquid deerat argumentum hujusmodi festivitatis aptius? Cur in summo gaudio, hac tot cruciatuum commemoratio? Cur tanta in gloria tot contumeliae? Cur inter tot manifesta suae immortalitatis indicia mors adeo turpis? Causas expendamus. Primo ut Patri suo testaretur, se vere esse dilectum Filium ejus, & paratum ad hoc ostendendum per crucem, tamquam per apertissimum obedientiae suae signum. 2. ut certos efficeret Prophetas, & omnia saecula praeterita, & futura cognoscerent, quamvis ille esset verus Dei Filius, pulcherrimus, & gloriosissimus hominum, has qualitates nequaquam prohibuitas quominus fieret hominum novissimus, ut perfecte adimpleret opus nostrae salutis; atque ut intelligerent honorem, & gloriam suam non esse ejusdem naturae, cujus est Mundi gloria, quae inebriat, & nobis ingerit oblivionem officiorum nostrorum, & cogitationem vitae beatioris; ut scirent se in tanta gloria non abijcere desiderium moriendi pro nobis; quin immo negotium hoc sibi ita esse cordi, ut de hoc ubique loqueretur eo usque, ut de illo inter gloriae suae gaudia sermonem haberet. Senolle nos salvos facere in Thabor, sed in Calvario; sed ad breve horae unius spatium gloriam assumere, ut liqueret quid esse posset; sed diutius se mansurum in Cruce, ut ostenderet quid facturus erat pro nobis. Denique nos suo docere volebat exemplo, dam omnia prospere fluunt, assumenda esse adversitatum cogitationes ad mentis nostrae levitatem coercedam; nos saepe vanitatis vento rapi, & immodica gaudia in pravam licentiam consuevisse. Idem.

Gloria Filii Dei in Transfiguratione sua ad horae dimidium mansit, ejusdem vero privatio in omne vitae ejusdem spatium; neque tantum est miraculum, Deum esse in gloria, quantum est esse in opprobrio; & ille jubet, in terribis opprobria a nobis requiri non gloriam. Expectemus fideles, expectemus videre illius magna in eo in loco, ubi

ostentat illa cum magnificentia; ubi nullum periculum metuendum est, illusio nulla, neque pravum aliquod ingenium repraesentandum est; sed modo, cum natura ubique genium propriam fecerit utilitatem in eis etiam quae sanctissima sunt, immemorem in hoc passionum obiecto, & discamus vivere in schola crucis, & mortis. Idem.

Dicit Evangelium; JESUM transfiguratum fuisse &c. Admodum verum hoc loco Fideles quomodo Scriptura loquatur de humiliationibus, & gloria filii Dei. Humiliavit semetipsum, inquit Apostolus, sed Pater Aeternus illum glorificavit. Evangelista non dicit ipsum transfiguratum esse, sed transfiguratum esse. (Matth. 17.) Saluator non vult esse prototypus noster, nisi in eo, quod imitari possumus in illo, ideoque non jubet, nos apparere, ut ipse apparuit in luce gloriae suae, sed hortatur, ut in humiliationibus suis imitemur. Quam longe distamus ab his sensibus, quos nobis immittere vult Dei Filius! Si nobis praeberet exemplum, vel praecipisset, ut fugeremus humiliationem, & gloriam requiremus ab omni ardore, ac sollicitudine; aliud ne facere possemus ab eo, quod facimus? Etenim ut humilitemur, necessario queritur, ut aliena manus seles imiticeant, & si in nobis hoc esset positum, nostra tantum opus esset, ut primas sedes occuparemus. Nostrum igitur est quaerere humiliationem; sed expectandum est, ut nos alii attollant, quin id requireamus, cupiamus, assentiamur, tunc etiam cum inde aliquod bonum proximo cesurum est; quemadmodum Saluator, qui ideo Transfiguratus est, ut consolaretur Apostolos in timore, ac dolore, quo jam afficiebantur ex proxima illius morte, ut illos confirmaret in fide suae divinitatis, & nos fulciret spe in aeternum gaudendi gloria eadem, qua hodie coram suis Apostolis cruculcat. Abbas de Mannevel, Homilia in secundam Quadragesima Dominica.

Perhibendum erat authenticum Divinitatis JESU CHRISTI testimonium, ideoque S. Chrysostomus ait, sicuti aliquid dicebant hunc esse Eliam, aut alium quempiam Elias numero Prophetarum, ecce ad errorem hunc auterendum Elias ipse, & Moyses antiquissimus Prophetarum ostendunt, illum neutrum esse; & praesentia sua palam faciunt quid interit discriminis dominum inter, & servos. Moyses mortuus erat, Elias adhuc vivebat, sed igneo curru fuerat raptus. Nonne igitur utriusque occurrit certum erat argumentum eum, qui medius erat inter illos, esse Deum viventium, & mortuorum? Idem.

Cum quidquid Saluatori accidit seu ad gloriam, five ad humiliationem, aliquam semper complectatur eruditionem, dicimus Moyssem, & Eliam cum JESU CHRISTO adhaesisse, ut docerentur Apostoli alterius quidem lenitatem, zelum vero alterius imitari. Ministri Domini scitote duas haec qualitates necessarias esse ad regimen animarum, quas vobis providentia commisit. JESUS CHRISTUS divinus ille Pastor Prototypus utramque in seipso conjunxit; zelum quidem praefecit ejiciens de Templo venditores; lenitatem vero, a quo animo sustulit Publicanos, & peccatores. Corripit iniquos, consolamini pusillanimes, suscipite inermes, patientes esse ad omnes. (1. Thessal. 5.) Hoc scribebat Sanctus Paulus ad Thesalonicenses; & ita vos quoque suavitati zelum adijcietis. Non agitur hoc in loco de zelo simili zelo Eliae, qui ignem elicit de caelo ad impios, & proceat homines abluendos; sed opus est, ut vos ipsi igni sitis, tamquam Propheta hic pro Domini gloria, ut vos comedat zelus domus Dei, (Psal. 68.) ut David; ut hic ignis, quo ardebat Apostolus vos inflammaret. Quis infirmatur in vobis, & ego non infirmor; quis scandalizatur, & ego non uror? (1. ad Cor. 11.) Non agitur hoc in loco, ut sitis Calii, terraeque dominus, ut in singula momenta opereris miracula, ut Moyses; sed opus est, ut, sicut ille, patienter, & moderate feras infirmitates populi in Domini servitio inconstantis. Idem.

Quemadmodum accidit, quidam Ecclesiae Pater inquit, illum, qui caelestis vita suavitatem gustat, magis magisque affici tadio voluptatum, quibus terrae adheret; mirum non debet esse, si S. Petrus illectus gloriae Magistri, Dominique sui, & quodammodo sui impositi ita rerum terrenarum oblivione capitur, ut cupiat se ibi permanere, ut erat, & ibi tria fere Tabernacula: Dominus bonum est nos hic esse, factumus tria tabernacula. (Matth. 17.) Quanam igitur est caecitas nostra, vel modica fides, ut tantus sit tempor noster erga hanc deliciarum torrentem, cujus minima praeagustatio inebriare potest animam nostram, & contra tanta cupiditate sectari bona adeo inconstancia in diurnitate, ac in possessione omni sapore carentia, quorum adquisitio tot laboribus constat, & jacura tot doloribus... Tamen animadvertunt Evangelistae, Apollolm ignorasse quid diceret, eo quod in Thabor cuperet permanere; hoc in illo corripuit Evangelista, & esse debet nobis argumentum perutilis documenti. Quorlum hoc? quia Dei Filius pati debet antequam glorificaretur, & mortem subire in Jerusalem, de qua cum Moysse, & Elia colloquebatur. Itaque S. Petrus rerum ordinem invertebat, quoniam felicitas in terra quaerenda non est, sed in caelo; non

De Myserio Transfigurationis: quodammodo videtur illud esse Myserium, in quo magis te glorificatur video, te magis humilitatem admiror...

Ad Saluatoris exemplum oportet pro nobis ostendere quomodo est in gloria...

Dei Filius humiliavit semetipsum in tota vita sua; sed Pater eius illum honore affecit in Transfiguratione ejus.

Cur Moyses & Elias interierunt Transfigurationi Saluatoris.

Quid ad duorum horum Prophetarum praesentiam discere debeamus.

Imperis gaudii quo S. Petrus exultavit in aspectu Saluatoris transfigurationis officera debet, ut in die illi feremus de magisterium caelestium gaudiorum.

in exilio, sed in Patria. Velle igitur permanere in Thabor, cum sequi oportet Dominum in Calvariam, hoc erat contra finem, quem ille sibi propulerat; hoc erat deterrere illum a passione, & morte; prohibere, vel saltem retardare humani generis redemptionem. Hoc tandem erat quaerere quietem, tranquillitatem, & mortem; cum sese objiceret opus erat pene, dolori, & morti; & ecce qua in se S. Petrus ignorabat, quid diceret: Nesciens quid diceret, quia pater viri cupiebat, antequam illum laboribus suis mereretur. Idem.

Nimis prosper rerum secundarum cursus, & adversitas nimia, sunt duo extrema ex aequo perimenda, & ita supra hominis infirmitatem posita, ut neutra secundum praeclearum Tertulliani sententiam diu valeat sustineri. Est vultus sicut malorum, ita & honorum quaedam insolerabilis magnitudo. (1. Tertull. de Patient. l. 1.) Opus est ergo, ut idea duorum Myseriorum, quae Dei Filius simul conjungit, gloriae, & crucis ejusdem, altera per alteram vicissim temperetur; quia proponit gloriam, ut nos ad infinitam gloriam perducat; & proponit gloriam, ut nos ad patientiam hortetur. Itaque in letitia, & prospero rerum cursu verfaris? occupa mentem tuam passionibus Filii Dei, & mortificationibus, quas ex te Christiani qualitas necessario per-

quirat. Verfaris ne in mortore, atque adversis? Animum advertit ad Transfigurationis ejus Myserium, & gloriam tibi promissam. Tale est libramentum quo humana indiget infirmitas, ne vel nimis intumescat, vel nimis animam despondeat. In nimia adversitate fulcire nos debet consideratio gloriae, quae illius merces est futura; & nimia prosperitas temperanda est humanae infirmitatis adpectu, & nihilo rerum terrenarum. Idem.

Fructus Myserii Transfigurationis Domini esse debet nos in Dei Ordine cogere: quia transfiguratum esse, est vere mutatum esse; est alium profus esse ab eo, quod antea eramus; est in se tantum experiri liberalitatis sensum erga pauperes, quantum nobis inerat duritia; tantum propensionis erga mortificationem, & passionem, quanto studio ferebamur in voluptatem, atque molliem. Verbo, est incipere velle a serendis praesentis vitae malis ductos fere gloriae procul semota. Tuam est Domine, mutationem hanc in nobis operari. Tu cordium es Dominus, & illa eo vertis quocumque tibi libitum fuerit: eleva nostra in Caelum, & ne permittas illa semper terram versus inclinari. Fac ut in nobis oriatur amor caelestium, ut tadio afficiamur inanium voluptatum, infanorumque Mundi hujus gaudiorum. Idem.

Fructus percipiendus ex Transfiguratione: est nos incipere velle a serendis praesentis vitae malis ductos fere gloriae procul semota...

ABLUTIO PEDUM. MONITUM.

Emo forte mirabitur, me inter Myseria Domini nostri recensere Pedum ablutioem, quam exercuit cum Discipulis suis JESUS CHRISTUS; si animadvertit ipsum JESUM CHRISTUM praesuisse, ut actio haec aequae mystica esset, atque humilis in oculis hominum. S. Petrus qui primus obfupuit, statim affectus non est hoc Myserium; sed mox hoc illi Saluator explicuit; & explicatio ab eo facta longe plura Myseria complectitur, quae argumenta suppeditare possent pluribus aliis sermonibus. Tamen dissimulare nequeo fuporem, qui incessit mihi evidenti optimos Scriptores nostros parvissime laudatos esse de hoc argumento, quod tamen uberem praebet eloquentia copiam, & locum quamplurimis moralibus animadversionibus. Plerique nonnisi obiter de hac re loquuntur, paucissimi sermones hujus argumenti typis ediderunt, & ii, qui fufius illud pertraxerunt, si sermo sint Interpretes in S. Joannis Evangelium, & illi qui Meditationes de vita Filii Dei elucubrati sunt. Nihilominus cum pia haec ceremonia pauperum pedes abluendi feria quinta Majoris hebdomadae vulgo in Cathedralibus Ecclesiis, pluribusque Regularium canonibus usurpata vigeat, & religiose a Summis Pontificibus observetur, non secus ac a Regibus nostris, & plerisque Christianis Principibus: Aetionem hanc adeo religiosam, atque Christianam semper comitatur aliquis sermo ad hoc pertinens argumentum. Quapropter opera pretium me facturum arbitratu sum ea colligere, quae omnique licuit mihi invenire, ne verum supellex deesset hujusmodi sermonem elaborativis.

PARAGRAPHUS PRIMUS.

Multiplex Sermonum hujus argumenti Synopsis.

Dei Filius gloriosam reddidit humilitatem, ex quo illam nobis ostendit in persona sua, nobisque illius adstruit ideam profus aliam ab ea, quam vulgo modus sibi propositi suavitatis hujus virtutis. Quapropter in medium duplicem profero veritatem, quae terminis hujus argumentum, & partitionem constituit. Quam altera est, humilitatem a Deo exercitam in hoc Myserio ablutioem pedum gloriosam effecere humilitatem humanum, qui quemcumque obtineat locum super homines alios, sese tamen ad similes actiones demittunt; quod vobis admittat ostendere in parte sermonis hujus prioris. Altera veritas est: Christianam humilitatem ad exemplum Dominicae compositam in hujusmodi actibus caritatis vicium in majorem Dei gloriam cedere. Memento, si vobis lubet duplicis hujus propositionis. 1. Humilitas ab homine Deo exercita, gloriosam efficit hominum humilitatem. 2. & humilitas ab hominibus in hujusmodi occasione exercita, in majorem Dei gloriam cedit. Duo valida argumenta, quibus hodierna die fert animus excitare vos ad virtutem adeo oppositam ingenio nostro, & a qua omnia nos videntur deterrere.

Ut priorem vobis veritatem persueadam; videlicet exemplum Filii Dei sese ad abjectissimum utque ministerium demittentis reddidit Christianam humilitatem toto Caelo gloriosiorum, quantumvis Ethnicis visa fuerit contemptibilis, & quantumcumque illius horrorem conceperat plerique ipsorum etiam fidelium, ut, inquam, vobis veritatem hanc persueadam, et duntaxat volo iis actionibus hujus circumstantiis, & considerationibus, quae ultro occurrunt in narratione, quam S. Joannes Evangelista proponit: nam adiciens actioni hujus sermonem, quem mox habuit ad discipulos suos Saluator, tres considerationes affero, quae totidem sunt manifesta primae hujus propositionis argumenta. Prima consideratio est ipsam semet proponere in exemplum: Exemplum dedi vobis, ut quemadmodum ego feci, ita & vos faciatis. (Joann. 13.) Altera est, ipsam praecipere, ut in hoc ipsum imitemur: Si ego lavi pedes vestros Domine, & Magister, & vos debetis alter alterius lavare pedes. (Ibid.)

Tertia tandem, ipsum praemia proponere imitatoribus suis. Si haec scitis, bene vobis hae fecerit ea. (Ibid.) Modo quaso a vobis, utrum exemplum hoc hominis Dei, utrum hoc tanti Domini, & Magistri praecceptum, utrum magnifica merces, quam pollicetur Deus minimis etiam virtutum actibus, paria sint extollendo illos, qui humiles, abjectioresque videntur, & gloriosam efficiendo eandem humilitatem? Ita sane proculdubio, & quantumlibet gloriam appetamus, quantumlibet ambitiosum ingenium nostrum perhorrescat quidquid eos abijcere potest. Primum ergo quidquid Verbum incarnatum in pretio habuit, & probavit, & cujus ipse nobis exemplum reliquit, vere gloriosum est; quia cum ipse sit eadem gloria essentialiter, quemadmodum illum S. Paulus appellat, eam communicat rebus omnibus, quas facit, non secus ac illis, quod ad illum accedunt, & aliquam cum illius persona rationem habent. Hac de causa crux effecta est gloriosa, quae erat infamis antequam homo Deus illi configeretur. Hoc in sensu asserit S. Bernardus, pauperatatem olim non minus contemptam fuisse, antequam Saluator illam consecrasset, sed mox illam in honore habitam fuisse; ita ut illi etiam quibus contigit bonis hujus mundi cumulari, non erubescant eandem amplecti. Pauperas Christi nulli est ambiscenda nobilitas. (Bernardus serm. 4. in Nativ. Dom. Idem.) Cur hoc ipsum de humilitatione dicendum non erit? Nunquid indecorum est sese propter Deum, & ad exemplum Dei sese subjicere? Actiones humillimae, & quae maxime serviles vocari possunt, nonne gloriosae sunt, postquam ille, qui honorem attulit omnibus statibus, ad quos se dimittit, indignas se minime censuit? Et ut loquamur de mirabili humilitate, quam pra se tulit abiciens pedes Apollolorum suorum, praetermittendum non est, quod narrat Evangelista, ipsum actu cogitasse, quid esset, supremam magnitudinem suam, summamque potentiam; se a Deo venisse, sibi quae ad Deum revertendum esse, & hae mente se ipsum ad id abjectum munus demittere, ut illud gloriosum efficiat: Sciens, quia omnia dedit ei Pater in manus, & quia a Deo exivit, & ad Deum vadit, surgit a cena, & pedes vestimenta sua lavavit. (Joann. 13.) Altera consideratio, quam efficeret possumus de hoc humili facto, praecceptum est, quod irrogat nobis: quod quidem intelligendum non est de hae actione pedum abluendorum, sed generatim de abjectissimis